

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 86. ANUL XV.

Sabiu, in 26 Octombre (7 Nov.) 1867.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Instructiunea publica.

Din Ardealu, 1 Novembre 1867.

De Redactoru! Discussiunea asupr'a instructiunii publice astadi ocupa ordinea dilei pretotindene — in cercurile politice, in biserica, in familia si cu deosebire in jurnalele de tota colorea. — Concede-mi asiada-dara patina locu si in foia Diale, ca sa-mi exprim si eu parerile mele individuale in privinta acest'a. Dicu — individuali — pentruca eu nu vreu sa trecu in sirulu acelor'a, cari pretindu, ca ori ce signalu dau ei in publicitate, fiacare sa i se inchine neconditionatu, deca va sa aiba pace — in ceru si pre pamentu. — Apoi obiectulu insusi e de o insemnatate cu multu mai mare, decatu sa aspiru, ca opiniunea mea sa fia datatorie de mesura. Cine afla, ca sum gresitu, reflecteze-mi sine ira et studio. Reflecteze, — pentruca mater'a acest'a e demna de discussiune, si ori ce parere mai buna va fi bine-venita. —

Instructiunea publica e basea intregii societati, si educatiunea a fostu prestigiulu tuturor natiunilor. Dela avantagiulu crescerei a aternatu intensivitatea puterei poporeloru, ce au jucatu vre o data o rola in istoria universale a omenimeii, si decadenatia in cultura a fostu aceea, ce a seceratu acele natiuni, — despre cari s'a implinitu sf. Scriptura: ca nu voru mai fi si nu-si voru mai cunoasce inca loculu seu.

Deca ne vomu restringe la o reprivere repede asupr'a orisonului patriei nostre, aflamu ca causa scolare n'a lipsitu de a incurge mai la tote dispositiunile legislative. Ea a mersu mana'n mana cu causa religunaria, si ast'a din pasu in pasu cu politica nationale, cu constitutiunea tierii. Legislatiunea patriei nostre intr'unu decursu de mai multu seculi, si mai cu sema dela miscarile reformatiunii incocce apucase de a detrage pana de la copu esereditati, si de a o impartii cu mesura rigoroasa numai intre fi celoru trei natiuni politice si patru confessiuni recepte.

Pre candu domnitorii principateloru transalpine incarcau locurile cele sancte cu cele mai grase moste ale tierii, principii de dincocce indiestrau scolele loru confessionali cu cele mai avute domenuri. — Iera pe candu in indigatetele tieri vecine, acele moste inclinate se secularisara nu spre ale reintorce destinului seu primitiv adeva educatiunii in biserica si scola, ci spre a le distribui pentru scopuri profane, lasandu-le in despositiunea precaria a puterei de statu, care la casu de a deveni macaru numai pre unu momentu pe mana straina, sa le poata aliena pentru scopuri cu totulu antinaturali, — pe atunci aicea — dincocce — tote institutiunile scolari a numiteloru confessiuni indiestrate de o politica prevedietore, vieza in abundanti'a unsorei sele, fara de temere, ca santieni'a proprietatii — sub ori ce impregiurari, sa poata fi cum-va atacata. —

Prin aceste averi scolari — ca proprietati de natura privata, puse sub scutulu si garanti'a bisericesca, esistenti'a aceloru institute de educatiune e ascurata pentru totu viitorulu. —

Dupa emanciparea confessiunelor mai nainte nerecepte, acestea inca au inceputu a se ingrigi de sorcea instituteloru sele, de educatiune, dupa asemenea calapodu. —

Eata asiada-dara ce a sustinutu si va mai sustine inca principiulu confessionale in scolele de sub coron'a Ungariei! —

In tierile celelalte ale imperiului austriacu, reprezentate acum in senatulu imperialu, lupt'a asiadumiteloru partide liberale despre o parte cu concordatistulu despre alt'a cu panslavismulu, a constrinsu pre nemti de a smulge tota competintia

scolara dela biserica, ca sa o radice la factorulu celu mai puternicu alu centralismulu germanisatoru.

In Ungaria inca nu va trece multu si instructiunea publica va trebui sa devina la ordinea dilei, in corpulu legislativu alu tierii. — Cumca si aicea se afla elemente, cari in interesulu magiarisarei aru dori, ca puterea statului sa puna mana de feru pre instructiunea publica, si asiad smulgendu-o dela biserici, sa o centralizeze la sine, nu incapa nice o indoela. Dara cumca astefelu de centralisatiune scolare aicea va da de pedeci mari, ce o voru face imposibile, deducu eu mai cu sema de acolo: Ca legile Ungariei din 1848 au fostu pastratu principiulu confessionale in scoli si art. XIX. subordineza numai universitatea din Pest'a de dreptulu ministrului de cultu; iera in privinta aceloru lalte institute scolari se pastraza numai suprainspectiunea scolara, ce purcede din dreptulu coronei Circa sacra. —

In art. XX. § 3. promite statulu subventiunea sea pentru trebuintele bisericesci si scolari la tote confessiunile recunoscute, in sa regularea acestei chestiuni se sustine contielegerei cu respectivele parti religunarie. Eora § 8. alu aceluasi art. garanteza in deosebi pentru credinciosii de religiunea greco-orientala, dreptulu de autonomia in respectulu tuturoru trebiloru eclesiastice si scolare — un'a la mana. — De alta parte nevoia e, ca puterea statului, deca aru vreu sa ia instructiunea publica preste totu in mana sea, aru trebui sa se ingrigesca nunumai pentru corespondatiorea salarisare a tuturoru organeloru de invetiamentu, dara si pentru edificie, si celelalte necesarie scolare, ceea-ce aru cere spese colosali si — dupa cum stau astadi finantiele statului — nesuportabile. Aceste mesuri aru necesita secularisarea averiloru bisericesci si scolari, la care s'aru opune din tote puterile nunumai clerulu celu puternicu alu catoliciloru, ce dispune despre venituri cu milioanele, dara chiaru si protestantii cei zelosi pentru autonomia bisericeii si scoleloru loru cea pastrata de seculi cu atatea sacrificii si bravura. —

Apoi natiunea magiara preste totu privesce in averile bisericesci ale ei o adevrata si pura avere nationala, a carei garantiu nu depinde dela nice o vicisitudine politica. —

In fine Ungaria e unu statu poliglodu de diferite nationalitati si confessiuni, si consolidarea si viitorulu lui e conditionatu dela impacarea drepteloru postulate ale acelor'a-si. — Ungaria nu va mai pute uita, ca pre coron'a ei e gravatu afundu devis'a Protoregelui seu Stefanu: Regnum unius lingue est imbecile et fragile.

Pe catu tempu Ungaria s'a tinutu strinsu de devis'a acest'a marginele ei se latiau continuu, — iera de cate-ori si-a uitatu de aceia, coron'a a trebuitu sa se ascunda — pana si in pamentu. O recedere dela devis'a ei o aru periclitu din nou. Eata deslegarea de chestiunea nationalitatiloru! Eata garanti'a autonomiei bisericesci! Eata si causa scolara!

Cu respectu — asiadara — alatu la legile positive, catu si la necesitatea corelatiuniloru sociali in genere, si in specie a diferiteloru nationalitati si confessiuni — ministrulu de cultu si de invetiamentu — Baronulu Eotvös, nu in cualitatea sea oficiosa, ci numai ca initiante particularu, prin cunoscut'a sea programa provocatore la formarea de reuniuni scolare, a pipaitu opiniunea publica in respectulu instructiunii publice. — Ide'a lui conducitore se vede a fi de a emancipa instructiunea publica de cleru, si a o incredentiu insusi poporatiunei laice nemijlocitu interesate. — Elu dori, ca reuniunile scolare sa se formeze dupa arondisemintele comitatease, dara avu totu deodata si cea

circumspectiune pendente de a indigita, ca unde interesele diferiteloru confessiuni divergeza reuniunile sa se poata forma si intre marginele diferiteloru biserici. —

In fine ministrulu ceru, ca opiniunea publica sa se decliare pe fatia in privinta programului seu. —

Si ce fu urmarea?

Ati vedutu mai in tote jurnalele ungoresci, incependu dela verdele „Hirnök“ si albulu „Pesti Napló“ pana la rosiulu „Hon“ si mai sangerosulu „M. Ujság“, cum se sculara partidele confessionali, si decliarara, ca ide'a de reuniuni scolare in principiu e salutaru, dara sustinura totu deodata cu tota rigorea si basea confessionale. Va se dica: Reuniuni scolare dupa arondisemintele confessionali. —

Eata opiniunea publica a Ungariei s'a enunoiatu!

Permite-mi acum De Redactoru, sa vinu cu castiunea ast'a in specie si la romani. —

Si jurnalistic'a romana a discutatu chestiunea scolare inca mai dedemultu si mai de multe-ori din diferite puncte de vedere.

Deca amu cuprinsu bine lucrulu, apoi dorintiele romanilor*) rezultatore din acele discussiuni se manifesteaza si se concentreza in urmatorele doue puncte principali:

1. Emanciparea scoleloru de popi, — si
2. Concentrarea scoleloru de ambele confessiuni romane din comunele mestecate. —

Trebuie sa recunoscemu, ca ambele aceste postulate involveza in sine in catu-va ide'a de reuniunile scolare ale Baronului Eotvös.

Sa vedemu asiadara, deca, incatu, si in ce felu aru fi realisavere aceste dorintie. —

Ce se atinge de prim'a punctatiune, apoi nu putemu nega, ca aceea e justa. Numai trebuie sa distingemu intre popim e si insasi biserica, si sa nu confundamu aceste doue conceptiuni un'a cu alt'a. — Qui bene distinguit bene docet.

Preoti suntu organele ministrante ale bisericeii, iera biserica e universitatea membriloru ce compunu societatea religioasa. —

Deca vomu esamina acum constitutiunea bisericeii greco-orientale, aflamu ca tote institutiunile ei se baseza pre sistem'a reprezentativa incependu dela sinodele si comitetele parochiali in coordinatiune sistematica si canonica cu sinodele si comitetele protopresbiteriali pana la sinodele si comitetele diecesane si metropolitane. —

Dupa conclusele sinodului nostru dela an. 1864, care numai au aplicatu canonele ecumenice ale bisericeii orientale la referintiele nostre locali, sinodele parochiali se compunu de toti tatii de familia a respectivei comune parochiale, e o representatiune mai angusta esita prin alegere libera din insusi sinodulu parochialu. — Sinodulu parochialu si respective comitetulu protopresbiteriale e o representatiune esita din liber'a alegere a respectiveloru sinode parochiali ce compunu cerculu protopresbiteriale, si inca statatorie din doue tertialitati mireni numai din un'a tertialitate preoti. Asemenea sinodulu si comitetulu diecesanu ca eflusulu din liber'a alegere a sinodeloru protopresbiteriali e reprezentantia intregii diecese in aceeași proportiune de 2/3 laici catu si 1/3 a preotimei. — Iera in ultim'a linia totu asiad si congresulu metropolitanu ca reprezentantia a intregii biserici romane greco-

*) Dara nu a tuturor. (Red.)

orientale din Ungaria și Ardeal. Din acestea asiá dara eșe, ca toate agendele și institutiunile bisericești noastre sunt puse în mâinile întregii societăți bisericești și încă în mesura prea ponderantă în mâna reprezentanților laici.

Fiind acum — după cum am arătat mai sus, trebă scolară o atribuire a bisericești, este evidentă că la noi competența scolară nu e în mâna popilor, ci a reuniunii canonice.

Asiá dara postulatul primu, că să emancipăm școlile de pop și cu totul superfluu. Totu ce e de dorit la noi este, că bisericești să intre în deplină sea competență și activitate. Eata reuniunile scolare!

Să pasim acum la a două punctațiune, — ce purcede din punctele de vedere alu economiei și alu intrunirii puterilor!

Causele care împedeca dorința de cumulare școlilor române de ambele confesiuni în comunele miste, sunt multitudine, între cari noi elevăm mai cu sēma aceea, că prin asfelu de comuniune casuale, s'aru vatemă autonomiă bisericești, și competența ei scolare, esīndu din legatură sea cea naturală cu bisericești, aru scapată pre unu drumu foarte alunecosu, și asiá factorulu celu mai siguru, ce ne-a pastratu esistența — aru deveni precariu.

Alta causa împedecătoare sunt și frecările confesiunale, cari provin mai cu sēma de acolo, ca o parte aru mai dori pes rarea unoru prerogative vechi, pre candu celei alte încă nu-i convine a cede câtu de puțin din strictă reciprocitate. Mai numera și aceea ca averea scolară e strinsu legată de averea bisericești, și esperiența ne-a invetiatu ca în cele mai multe casuri celu mai tare a mancatu partea companionulu celui mai debile, cu unu conventu: „Pungile sunt surori, dara banii nu sunt frati“.

Aceste și alte asemenea dificultăți s'aru puté delatură și complană între noi numai printr'unu pactu interconfesional efeitutu pre calea delegațiunei din reprezentanțele legali ale ambeloru bisericești române, care pre lângă nestirbită pastrare a principiulu de strictă autonomia bisericești sa reguleze această causa în toate detaliurile se pre bazea perfecte reciprocități. — Clară pactă boni a mică. Până atunci să pastram fi-care ce avem, ca alfelu: **Communio est mater rixarum.**

Cumca în tota întemplantă tocmai în interesulu nostru, e de lipsă, că să nu despărțim școlă de bisericești, — voiu vorbi cu alta ocaziune a tēsi mai pre largu.

Acum încheiu cu aceea, ca constituțiunea bisericești noastre nu colideza cu programa scolară a baronulu Eötvös, ci mai vertosu o promovēza, —

numai să se delature toate pedecile politice, ce ne mai împedeca a intră în deplină activitate a bisericești. —

Eveneminte politice.

Sabiu, 25 Octombro

Caletoră Imperatulu Austriei se dice, ca se va termină în 7 Novembre, sosindu atunci M. S. în Viena. Asupră întorcerei dela Parisu aflăm versiuni mai multe. Asiá se dicea, ca negresitu se va abate Imperatulu pre la Berlinu; ba se dicea, ca M. Sea va fi óspele Regelui Prussiei în castelulu celu vechiu regal, și se mai adaugea apoi ca în acelasi tempu se va află și Czarulu **Alexandru** în Berlinu. — Deductiunea făcută de aici aru fi mai departe o întielegere între aceste trei puteri și mai adaugendu și caletoră lui Beust la Londonu — întielegerea a patru puteri. Acestă pōte sa fia datu în fine ansa la scirea ce a resaritu că unu fulgeru singuratecu: despre santă alianță.

Versiunea cealaltă despre reintorcerea Maj. Sele Imperatulu Austriei dela Parisu e ca se va întorče prin Stuttgart și va petrece la Regele Württembergulu. Aci va veni și ministrulu presedinte alu Bavariei de Hohenlohe. Acestă scire s'aru paré cu totul opușă celei de mai sus și după cele ce s'a petrecutu în camerele Württembergulu mai necredibilă, „Debatte“ inse o afirma și dice, ca invitarea s'a făcutu din partea Regelui Württembergulu în unu modu foarte staruitoru.

Rescriptulu privitoru la alegerile în dietă Croației, publicatu acum de curendu, a causatu șgomotu mare, cu deosebire în diuaristică slavica. Cēta din urma e foarte nemulțamita cu disulu rescriptu din mai multe cause și adeca, pentru ca e o octroire și pentru ca cu toate aceste în întielesulu acestui rescriptu dietă se umple cu elemente feudalistice, cari inclina către magiarismu.

După acestu rescriptu dietă Croației se compune în modulu urmatoru: 1 din membri cu voturi virile precum sunt: Archiepiscopii și Episcopii a ambeloru bisericești din țiera, după aceea Prepositulu capitularu din Agram, mai departe comitii supremi și Administratorii comitateloru și comitele de Turpole și magnatii îndreptățiți la votu (după § 11 din regul. diet.); 2 din 66 reprezentanti din provincia, 43 deputati din comitate și 23 din reprezentanții cetăților și opideloru privilegiate. — Cei 23 de reprezentanti din marginea militaria vor luă parte în dietă numai în urmă unu mandatu espresu alu Majestății Sele. Dalmatiă va puté luă parte la dietă acestă, după ce se voru fi regulatu referințele ei cu Croato-Slavoniă. — Dietă pōte aduce concluse candu voru fi membri mai multi că de jumătate în dietă. Reprezentanții poporulu nu

capeta instructiuni și nici remuneratiune; ce. cari nu se afla cu domiciliulu în Agram, capeta pre lângă spesele de calatoriă 3 fl. pre di.

Despre cestiunea Romei ne restringem pre lângă cele publicate sub „Italiă“ mai la vale.

În Orientu, se vorbesce acum de unu tempu ca se pregătescu eveneminte mari. Mai multe diuarie presupunu ca armată rusēca ce sta la Prutu are să trēca în Romaniă; altele iēra desemneza Galitiă de loculu destinatulu spre a trece trupele rusēci în țiu.

Inregistrăm scirile aceste pentru ca le aflăm, enarate între cele multe, care cursēza și cari trebue să se nasca, candu diplomatiă e asiá de îmbombată, încātu nimenea din laici nu pōte strabate în secretele ei. — Se mai vorbesce și despre o coalițiune contră Rusiei, a cărei scopu sa fia deslegarea cestiunii orientali pre cale pacinica.

În Romaniă astadi e diuă deschiderei cameriloru legilative. Aceptăm cu încordare să vedem care va fi directiunea lor și care va fi a guvernulu. Adevărise-voru cele scrise despre lovirea de statu sēu voru remanē acele sciri numai nise temeri sēu scornituri.

Dietă Ungariei.

Dietă Ungariei a ocupatu vre-o câte-va ședintie cu cestiunea dēca e a se dá Bőszörményi în judecata pentru publicarea epistolei lui Kossuth în fōră redigēta de densulu (Bőszörményi). Într'aceea vine în discussiune, și încă infocată, și purtarea unoru comitate cari au scrisu adrese de încedere lui Kossuth. În ședintia dela 31 Oct. se școlă dep. **Almasy** și, pentru variatiune, cere darea ministeriulu în judecata pentru procederea sea în comitatulu **Hévés**, unde denumit comisariu regiu și suspendă comitetulu comitatensu.

E de a se recunōșce ca în cestiunile aceste se afla multă materia, cărei să-i dicem ca e principiela; de alta parte însă e de vaieratu ca „parinții patriei“ suferu, ca după cum dice nēmtiulu sa se „rupă din gardu“ asemenea cestiuni și sa le lungesca atâtea ședintie, pre candu lumea ascēptă cu totul altu ce-va. Ascēptă adeca, că dietă sa pasiēca la cestiunile cele capitale și de viētia, precum e cestiunea natiunaltatoru a confesiuniloru etc. Tramea ascēptă mai departe sa ese odată cu totul din provisorii, și aiba justitiă și aministratiune mai buna. Toate aceste se amāna după cum vedem ad calendas graecas.

Italiă.

Cestiunea Romei pasiesce de pasitu înainte, însă deslegarea ei pare ca se ascunde totu mai tare în velulu nestrabatutu alu venitoriulu. Scirile amintite în urma și de noi ne spuneau ca Garibaldi

FOISIORA.

Fonduri comunale pentru timpuri de nevoi.

(Fōiă Societății din Bucovina.)
(Urmare.)

Cum însă să se formeze aceste fonduri comunale?

Între toate mijlocele, prin carele s'aru puté formă astfelu de fonduri, loculu celu dintăiu i-lu ocupa fără îndoie contribuirea în pâni (bucate) de către toti locuitorii unei comune după proporțiunea birului dreptu (fonduariu), căci contribuiriile în pâni după fia-care recolta (strensura) se facu mai cu usuratate de către madularii comunali, decâtu contribuiriile în bani gată. Se întielege de sine, ca începutulu formării fonduriloru acestoră pōte pică numai într'unu anu reditoriu.

Dara feluritelesoiuri de pâne au, cu privire la nutrețulu și pretiulu sēu, deosebită valōre; pretiulu vândării pâniloru nu stă totdeună în proporțiune drēptă cu valōrea nutrețulu, ce-lu conținu ele. Deci dara că contribuiriile în pâni sa fia proporțiunale și că să se delature ori-ce încercături de calcule, ele trebue să se faca numai în acelasi soi de pâne și anume în acēlă, care se cultiva mai generalu în țiera. Acestu soi de pâne este la noi papusoiulu. Elu ne oferēse folōse însemnate, mai cu sēma, dēca contribuiriile nu se voru face în grunție, ci într'o catime amesurată de ciucălăi buni și copti, căci prin acēstă se facu de pri-

sosul hambariele (grânariile) cele scumpe pentru construirea sea, și în loculu lor se potu întrebuintia cosiere de nuele, carele sunt foarte estine, și în carele se potu peștră ciucălăii doi sēu trei ani fără stricaciune, mai vertosu dēca se pōrta de grija, că ciucălăii sa nu fia necopti sēu umedți sēu mucedți, și dēca cosierele sunt bine acoperite.

Batulu sēu imblatitulu ciucăliloru este în tempu de geruri mari, sēu dēca au iernatu în cosierie, asiá de usioru, încātu unu singuru lucratoriu pōte sa imblatēca într'o di cinci corelie. Asiá dara imblatirea ciucăliloru se pōte face chiaru atunci, candu au să se întrebuintie grăntiele sēu spre vândare sēu spre ajutorare; prin urmare și din acēta privință devin hambariele de prisosu.

Contribuiriile pentru formarea fonduriloru comunale trebue să urmedie prin mai multi ani. Papusoiulu adunatu prin cosierie se va totu vinde din ani în ani și banii încursi se voru capitalisă în modulu aretatulu mai susu. Papusoiulu, carele se afla în cosierie chiaru în tempulu de nevoie, sa se întrebuintie spre ajutorarea celoru lipsiti.

Dēca fondulu comunalu au ajunsu o marime îndestulătoare fatia cu numerulu locuitoriloru comunei, atunci contribuiriile încetēdia și corpulu administrativu alu fondulu, adeca consiliulu comunalu și primariă au să pōrte mai departe de grija, că marimea fondulu sa stee în proporțiune drēptă cu imultirea poporatiunei comunale.

Marimea fondulu se direge;

- 1) după cătimea pânei, ce se cere într'o comună spre ajutorarea locuitoriloru la timpuri de nevoie, și

- 2) după pretiulu ei din tempulu de nevoie.

Ce se atinge de cătimea pânei, ce pōte fi de trebuintia într'o comună, ea atârna:

- a) dela numerulu familieloru din trensă, și
- b) dela durată ajutorării, luandu se aici de îndreptariu trebuintia de pâne a unei singure persoane pentru o di.

Numerulu familieloru sēu marimea poporatiunei dintr'o comună se pōte sci, dēca se voru numeră cu acuratētia locuitorii comunei.

Mai greu este de hotaritu apriatu durată ajutorării, căci ea atârna dela impregiurări, ce nevoie se potu prevedē și trage în socotēla secură. Cu toate acestea însă esperiēțiile făcute de pâna acum și inbinatē cu referințele țierei noastre ne potu dá totusi ore-cari îndreptarie sēu norme, numai sa ne tīnem totdeună strinsu de principiulu acēstă: că ajutorarea ce se da omulu în tempu de nevoie, sa nu fia asiá de mare, încātu elu sa fia scutitu de ori-ce grija pentru castiguri prin lucrare, sēu, după proverbu, sa nu i se dee numai mura'n gură, ci ajutorarea sa se marginēca pâna la acea mesura, carea este de trebuintia spre a-i veni într'ajutoriu, numai cu atātă, ce nu este elu în stare sa-si castige sub imprpgiurările, în cari se afla.

Anii neroditori mai cu sēma facu pre agricultoriu seracu, căci în astfelu de ani nu numai ca nu pōte vinde nimică din strinsură sea de pre câmpu, spre a-si acoperi alte trebuintie ale casei și ale economiei, ci încă este nevoitu sa-si cumpere pâne, spre a nu perī de fōme pâna la secerisulu viitoru. În astfelu pe ani nerodirea țiarineloru se estinde de ordinariu pre mai mari părți de țiera și prin acēstă se urca și pretiurile pâniloru pâna la o ma-

au ajunsu dinaintea Romei, francesii la Civit'a vechia și ca trupele italiene, intrandu cesti din urma in statulu papălu, se veduira necesitate a intră și a ocupă și ele unele puncte ale ținutului acestuia. Lumea eră încordată sa scie cum se voru privi aceste trei diverse trupe inarmate unele pre altele, pentru ca despre nici unele nu se puté sci asiá cu securitate, ce scopu au, cá despre cele a lui Garibaldi. Elu vrea Rom'a cu ori-ce pretiu, séu déca nici atât'a, atunci — mórtea, cá pre acést'a sa o lase unu feliu de zalogu italianiloru pentru rescumperarea capitalei lor mai târziu. De aceea cétim ca Garibaldi dupa ce au ajunsu la voluntarii sei s'au adresatu cátra ei cu urmatóarele cuvinte: Acei'a, cari nu suntu determinati a murí, nu-mi trebuiescu. Nu amu sa vedau nimic'a, nici ve potu promite ce-va, afara ca voi veti fi omoriti! Nu ve place acést'a, atunci duceti-ve.

Cele intemperate dela aparerea francesiloru și italianiloru pre teritoriulu statului bisericescu, s'aru paré ca nu voru face cá sa fia lipsa de sacrificii asiá mari din partea Garibaldiniloru. Instructiunea data armatei francese, cá sa evite o lovire cu trupele italiene și sa nu caute pre garibaldini, déca e fórte grea de implinitu, póte ca are sa dica: aceste trei diverse trupe, ce se afla pre unulu și același teritoriu, sa caute a nu se intalni inimicesce nici un'a, și cestiunea incurcáta sa se deslege in fiant'a loru de fatia, pre cale pacinica. La acést'a presupunere indreptatescu urmatóarele sciri:

Pefectulu din Veneti'a publica unu telegramu alu regimulu italianu din 29 Oct. carele e indreptatu de altmintrea cátra toti prefectii regatului italianu. Acestu telegramu liniscescu pre toti locuitorii regatului despre tendintiele regimulu in cestiuni privitoare la libertatea și onórea nationala a italianiloru. Déca se va adevéri descarcarea trupeloru francese in Itali'a, dice telegramulu, regimulu italianu va luá mesuri, cari voru fi in stare a linisci de securu opiniunea publica.

De alta parte diariulu oficialu din Florenti'a candu vestesce italianiloru ca trupele italiene au trecut in statulu papei spune ca acést'a se face spre a aperiá demnitatea nationala și principiile ordinei. Mai departe, ca trupele, cari suntu primite cu entusiasmu de poporatiunea (din statulu papei) nu suntu tramise la unu resbelu civilu, nici insarcinate de a provocá o catastrofa de vaieratu. Presenti'a loru lasa intrebarea despre sórtea poporatiunei neatinsa. Regimulu speréza, ca Garibaldi va conluera, in urm'a unei determinári intielepte la dorit'a impacare a Italiei și la descúrcarea cestiunei române, carea pre calea acést'a se póte deslegá mai usioru.

La Garibaldi, carele eră la Tivoli și sta gat'a a se apuca de papáli, a tramisu regimulu unu amicu alu aceluia, cá sa-lu convinga ca e bine sa

se retraga de acolo și dupa scirile dela 29 s'a și retrasu, dara din precautiune se vede ca s'a intáritu cu siantiuri in Monte rotondo.

In fine scirea ca unele cetáti pasiescu déjà la plebiscitu, iéra in altele dupa sosirea trupeloru italiene, comunele si-au asediatu regime provisorie in numele lui Victoru Emanuelu, de óre-ce cele papále si sistase functiunile loru.

Mai adauému aci ca generalulu Lamarmor'a fusese acum de curendu la Parisu cá sa convinga pre Imperatulu Napoleonu despre neincungirata lipsa a deslegárii acestei cestiuni. De alta parte generalulu Durando, introdusu de ambasadornlu francesu, se dice ca an avutu audientia la Pap'a și i-au succésu a primi intrarea trupeloru italiene in teritoriulu seu. Dicu unele foi ca Napoleonu aru fi acum mai anticlericalu ca ori-candu si-aru dori cá dupa ce va intári pre regimulu din Florenti'a sa i tinda mân'a din Rom'a.

Concursu.

Delegatiunea societátiiei academice, conformu decisiunei luate de societate in siedinti'a dela 11/23 și dela 13/25 Sept. anulu cur. publica c o n c u r s u pentru lucrarea pártiei analitice de gramatic'a romana și pentru traducerea comentareloru lui Iuliu Cesare de bello gallico.

Premiu Zappa.

Conditionile pentru lucrarea pártiei analitice a gramaticiei romane suntu:

Acést'a parte se va desparti in dóue sectiuni din cari sectiunea I. va ficsá:

a) Numerulu suneteloru articulate din limb'a romana, atâtú originarie câtú și derivate, relatiunea intre aceste dóue specie de sunete, cauzele trecerei din originarie in derivate; mai incolo din derivate in alte derivate, avendu in vedere totudenn'a data și la fia-care sunetu, nu numai relatiunea loru naturala, dara și ceea-ce se afla in alte limbe latine analog'a cu cea din limb'a romanésca.

b) Numerulu litereloru din alfabetulu latinu, cari au se represente sunetele articulate ale limbei romanesci, atâtú cele originarie câtú și cele derivate, aretandu regulele generali și speciali ale scrierei lor; eara in casurile de esceptiune enumerandu totú ce intra in cadrulu acestoru casuri.

De aceea sectiunea I-a va constá din dóue capete principali: unulu tractandu despre fonetica și altulu tractandu despre ortografia.

Eara sectiunea II-a etimologi'a copriindu flecsiunea și derivatiunea, va examiná tóte pártile cuventulu, un'a dupa alt'a, intru tóte formele lorú câte se afla astadi in tóta romanimea din ambele

Unu coretiu de papusoiu cumpanescu cam la 160 panti si da, dupa subtragerea merticului de macinare, 150 panti de fáina. Asiá dara pentru acei 368 panti de fáina calculati pentru o familia de cinci persóne pre trei luni de dile aru fi de trebuintia cam dóue coretie și jumetate, asiá dara pentru o persóna jumetate de coretiu. —

Alu doile factoriu, ce trebuie sa se ia in séma la defigerea marimei fondulu comunalu, este pretiulu pánei, mai alesu alu papusoiulu in tempulu, candu are sa se dee ajutoriu la nevoesi. In tempuri de nerodire pretiulu unui coretiu de papusoiu este, in terminu de mijlocu, cam 6 fl. v. a.

Cu privire la cele espuse pána aici, usioru se póte calculá marimea fondulu comunalu pentru fia-care comuna in deos bitu. Sa presupunemu, de exemplu, ca o comuna aru constá din 200 de familii, familia in terminu de mijlocu, din 5 persóne atunci fondulu ei comunalu aru trebui sa fia asiá de mare, încátu sa se póta cumperá chiaru cu pretiulu de 6 fl. v. a. pentru fia-care familia câte 2 coretie și jumetate, pentru 200 de familii 500 de coretie; asiá dara fondulu comunalu pentru o comuna cu 200 de familii aru trebui sa aiba o suma de 3000 fl. v. a.

Déca cu privire la ajutorárele, ce se voru dá locuitoriloru comunei la tempuri de nevoie, se va observá cu acuratetia principiulu: „cá prin ajutorare sa nu se spriginésca neingrigirea și trandavi'a omului, ci o parte din ce-i trebuiescu spre sustinere, sa si-o castige prin manca“, atunci acele dóue coretie și jumetate, ce s'au preliminaru, in terminu mijlociu, cá cátimea cea mai mare de ajutoriu pentru fia-care familia, voru fi prea de ajunsu.

(Va urmá)

dialecte principali și cate s'au aflatu in usulu limbei romanesci, comparandu-le cu ale celoru alte limbe latine; va alege și va ficsá formele cele mai corecte pe basea principiulu etimologicu intre termenii limbei romanesci, și unde va lipsi acestu criteriu, recurendu și la analogi'a și chiaru etimologi'a celoru alte limbe latine; va constata neregularitáțile ce au intratu in formele limbei pretulindenea și va esplicá caus'a acestoru neregularitáti, și déca se va puté inca va și proiectá in ce modu aru fi cu putintia a se regulá, celu putíou in cátu-va, fára a se lovi in usulu generale alu limbei romanesci.

Celelalte se lasa in vederile fia-cáru concurrente.

Marimea are sa fia dela 15 cóle tiparite in 8° mare cu litere garmond, in susu. Terminulu concursulu pána candu manuscriptele au se vina in cancelari'a delegatiunei societátiiei academice, este 15 Iuliu 1868 c. v. Cele venite mai tardiu nu se voru luá in consideratiune.

Manuscriptele se ceru se fia scrise curatu, legibile și cu mân'a straina, eara nu cu a autorulu, formatu 4° séu folio și paginatu.

In fruntea manuscriptulu va fi scrisa un'a devisa (motto) in veri-care limba și totu cu mana straina.

Pe lângá manuscriptu se va alaturá și un'a scrisóre inchisa in plicu și sigilata, fára inițiile autorulu și adresata cátra societatea academica, portandu pe adres'a din afara și devis'a manuscriptulu scrisa iarasi de man'a straina. In intrulu scrisórei autorele se va numí pe sine.

Manuscriptele se voru censurá și judecá prin sectiunea filologica, care va propune societátiiei academice in siedinti'a plenaria premiarea aceluia dintre operatele venite, care va meritá premiulu destinatu pentru acést'a lucrare și care este de 300 galbeni.

Manuscriptele nepremiate se voru pastrá in arhivele societátiiei, pána ce se voru reclamá de autorii lorú, ale cároru nume remanu necunoscutu, fiinduca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

Premiu Alexandru Ioanne I.

Traducerea comentarieloru lui Iuliu Cesare de bello gallico se va premiá din fondulu Alexandru Ioanne I cu 150 galbeni. Conditionele acestei lucrári suntu:

Traducerea se va face intr'o limba romanésca curata și eleganta, cautandu-se a se reproduce și in traducere calitáțile originalulu.

Se lasa in vederea autorelui a aretá intr'un'a perfectiune calitáțile autorelui in comparatiune cu alti istorici latini, cum si a dá in note critic'a diferiteloru lectiuni asup'a locuriloru obscure ale testulu.

Terminulu concursulu, pána candu manuscr ptele au se vina in cancelari'a societátiiei academice este 14/27 Iuliu 1868. Cele venite mai tardiu nu se voru luá in consideratiune.

Manuscriptele se cere se fia scrise curatu, legibile și cu man'a straina, eara nu a autorelui, formatu 4° séu in folio și paginatu.

Pelángá manuscriptu se va alaturá și un'a scrisóre inchisa in plicu și sigilata, fára inițiile autorelui și adresata cátra societatea academica, portandu pe adresa dinafara și devis'a manuscriptulu scrisa iarasi de man'a straina; in intrulu scrisórei autorele se va numí pe sine.

Manuscriptele se voru censurá și judecá prin sectiunea filologica, care va propune societátiiei academice in siedinti'a plenaria premiarea aceluia dintre operatele venite, care va meritá premiulu destinatu pentru acést'a lucrare.

Manuscriptele nepremiate se voru pastrá in arhivele societátiiei pána ce se voru reclamá de autorii lorú, ale cároru nume remanu necunoscutu, fiinduca plicurile ce le voru cuprinde nu se voru deschide.

Presiedinte: I. Eliade R. m/p.

Secretariu: A. Treb. Laurianu m/p.

Principatele române unite.

Bucuresci, 20 Octómbre.

Monitorulu confirma cele ce au fostu disu „Rom.“ in cestiunea armeloru dela Bacáu. Elu anuntia ca armele s'au si pornitu la Bucuresci. Furgónele de cavaleria ce impreuna cu unu scadronu erau in trecere dela Iasi spre capitala, au fostu incarcate și aducu armele și munitiunile la arsenalu. Astfelu

rime disproportionata și agricultorii, mai fára abateré, candu in mân'a evreilor speculatori și carneári, de unde anevoie mai potú scapá teaferi.

Ani de totu neroditori, unde nu s'aru face nici picu de páne, nu esista, ci nerodirea pámentulu se marginescu mai multu séu mai putíu in neinbelsingarea pániloru astfelu, încátu agricultoriulu nu-si póte acoperi din secerisiulu seu (recólt'a sea) trebuinti'a de sementia pentru samenatur'a viitoare și de páne pentru mancatu, și este constrinsu sa-si acopere lips'a prin cumperatura.

Earn'a totu se mai póte incungirá agricultoriulu cu putíu'a sea recólt'a de tótna si vine la nevoie abiá atunci, candu si-au consumatu tóta pánea din recólt'a trecuta și cea nóua inca nu este. Acést'a se intempla mai cu séma iu lunile lui Maiu, Iuniu și Iuliu, candu pica și lucrárele cele mai grele și mai ostentóre la câmpu, carele ceru nutritie mai buna și mai multa. Asiá dara si durat'a ajutorárei din fondurile comunale s'aru margini, de regula, la lunile lui Maiu, Iuniu și Iuliu, cáci cu finea lui Iuliu se póte avé acum'a páne de tótna și de véra, mai alesu ordiu, sacara și gráu, carele punu capetu fómetei.

Unui familii, ce se compune dintr'unu barbatu și o femeia și din trei copii, ce nu-su in stare sa lucrede, ii trebuie pre di cam la cinci panti de fáina de papusoiu. De óre-ce insa o parte din acést'a trebuie sa si-o castige familia prin lucrare, buna óra unu pandu pre di, de aceea trebuinti'a de ajutoriu din fondulu comunalu se póte preliminaru pentru o familia numai cu patru panti pre di, adeca pre cele 92 de dile din lunile lui Maiu, Iuniu și Iuliu cu 368 panti de fáina.

eaca nimicite prin fapte scomotele și interpretările retacite răspândite în privința acestei împrejurări.

București, 19 Octombrie.

Astăzi, Joi, M. Sea Domnitorului, plecându pe jos dela palatul Cotroceni, a mersu la universitate, unde a fostu intemnatu de d. ministru alu instrucțiunii publice și alu cultelor și de d. Coșta-Foru, rectorulu universității.

M. Sea Domnitorulu, inspectându diferitele stabilimente ce contine palatul universității, a binevoitu a cere informațiuni cu deamernulu de diferitele lucrări ce suntu încă de efectuat.

La plecarea M. Sele, d. rectoru alu universității, a rugatu pe Inaltăsea Sea se binevoiesca a continuá Inaltă Sea protecțiune, și în curendu acestu edificiu, începutu de unu tempu atâtu de îndelungatu, va puté fi terminatu.

Armele și munițiunea de resbelu aflate în magazinulu din Bacău, astăzi s'au încarcatu și predatu pentru transportare la arsenalulu din București în primirea comandantulu regimentulu alu 2-lea de lăncieri.

Varietăți.

Escelența Sea Episcopulu rom. cat. Dr. Michailu Fogarassy petrecu din 4 Nov. n. aici. Alalta-eri se dede la Escel. Sea Metropolitanulu gr. orient. de aici, în onóra inaltulu óspe, unu prândiu splendidu, la care luara parte cei mai înalti funcționari bisericesci, militari și civili din locu.

Comitetulu Asociațiunei tinu alalta-eri șiedintia ordinaria. Momentele principali ale acestei șiedintie le putem resumá la raportulu despre starea casei carea trece preste sum'a de 29 mii fiorini și impartirea stipendiilor, respective ajutorilor concludu de Adunarea generala dela Clusiu. Înainte de ordinea dilei se aduce din partea șiedintulu la cunoșcintia comitetulu, ca din comit. Solnoculu de mijlocu a sositu o suma de 66 fl. și 67 xr. o multa pentru o vatemare de onóra decisa la tribunalulu din acelu comitat, carea la Asociațiune veni cá ofertu.

Alegeri pentru universitate. În Scaunulu Noerichiului suntu aleși: Lud. Herberth și Carolu Aekner; în scaunulu Cincolimar: Ioann Welther și Robert Capesius. În Scaunulu Mercurei suntu aleși Protop. Ioann Han'ia și Judele reg. W en d e l și substituti Dr. Eng. Trauschenfels și Ioann Macelarulu secretariu scaunulu; în districtulu Brașovulu: senatorulu Franc. de Brennerberg și secretariulu magistr. Fried. Wächter; în Scaunulu Săbiului: Consiliariulu de apelatiune Iosifu Schneider și senatorulu Gustavu Capp.

Comassatiune. „Gaz. Tr.“ ne spune că Comitele natiunei sasenci a sositu, în dilele trecute — asta data pe nesciute — la Brașov. Scopulu principalu fu comassatiunea. Doue dile se tinura conferinție pregătitoare cu proprietari de locuri mari și de locuri mici și a trei'a di se chiamara cei interesati. G. ne spune între alte, ca la acea conferinția au fostu și vre-o doue sute de barbati și vre-o șiepte jupaneșe (din suburbii). Întré toti numai vre-o trei-dieci români. D. comite deschise șiedintia cu o disertatiune agronomică carea tinu 1 óra. Cu tóte acestea ni se spune ca comassatiunea afla opozițiune, desu vorbira încă vre-o unspredece pentru și numai unulu contra. Din cele ce ne refera G. mai departe ni se pare ca ómenii au fostu prea putinu pregătiți pentru comassatiune și de aci se esplica ca ómenii cu mosii nu se învoiescu asiá lesne la ce-va nesciutu pentru ceea ce au pozitivu a mâna, bunu reu cum este. — Preste totu în afaceri de avere ómenii au dreptu sa fia scrupulosi; asemenea cestiuni trebuie bine lámurite, trebuie făcute planuri topografice și espuse cá sa le pota vedé fia-care interesatu, și șa scie ce are șa acceptu dela strafarmarea acest'a însemnata a moștei sele. — Se întielege de sine ca ómenii practici și fripti câte unii din esperința trecutulu, voru face opozițiune. Aceste însă sa nu descuragieze de alta parte pre nimenea, ci șa-si chiarifice, ca asemenea lucruri nu se pota face — și candu se aru face póte nu aru fi bine — numai pre calea prelegerilor. Ne-aru placé sa avemu date mai detaiate despre acestu lucru.

Bani unguresci. Gasimu în „Unio“ ca legea pentru bani unguresci e gat'a și se afla în ministeriu și în dilele cele mai de aprópe se va tramite ministeriulu de finanție din Vien'a. Dupa legea acest'a se voru bate bani cá și pãna acum. Baza va fi punctulu de 500 grami. În banari'a unguresca se voru bate galbeni, fiorini, dieceri; bani de patru și unu cruceriu.

In afaceri de tramiteri de bani pe posta s'au întielesu ministeriele de comerciu din Pest'a și Vien'a cá sa se introduca tramitarea prin telegrafu, s'en mai dreptu avisarea sumelor respective prin telegrafu. Maximulu unei asemenea tramiteri e între Pest'a și Vien'a 5000 f. pentru alte locuri 1000; iera minimulu 50 f. Se întielege de sine ca asemenea tramiteri se pota face numai în atari locuri, unde se afla case filiale. Mai departe a concesi ministeriulu ung. de comerciu, cá tóte oficiile postale sa primésca p renumeratiuni, la ori ce diuariuséu f óia periodică pre lãnga o tacsă de 10 xr. Prin acest'a mesura tramitarea de bani de p renumeratiune în epistole e de prisosu și tramitatoriulu crutia banii portulu.

M. P. spune ca în lunile anulu viitoru Ianuariu și Febru se voru regulá dicasteriele finanțiale și dincóci de Kiralyhago (în Transilvani'a), candu aici impiegiatii cari nu au pututu învetiá limb'a unguresca pãna atunci voru fi înlocuti cu îndigeni. Pentru ca limb'a oficiulu va fi dela anulu nou încolo cea unguresca, ducendu-se și índice și protocolu în limb'a unguresca.

A treia epistola a lui Kossuth îndreptata cátra redactorulu dela „P. N.“ e mai amara decatu cele de pãna aci. Kossuth, între alte, demustra ca Ungari'a, în relațiunea sea de acum cu Austri'a, nu va fi în stare vre odata sa mulțamésca neci natlunalitãtele din laintrulu Ungariei, neci pre acele ce voru sa scuture jugulu turcescu, ci pre tóte le va îndesá în brãtiele Rusiei. Vorbindu despre referința Ungariei cu cestiunea orientala arata Kossuth pe fatia eventualitatea unei ocupatiuni a Transilvaniei de trupe romanesci, spriginite de armata rusésca, sub Hohenzollernulu de fatia. În altu locu, dice, ca unu resbelu contra Prusiei, carea aru avé de scopu împedecarea unitãtiei Germaniei, aru aduce o invasiune rusésca asupra Ungariei, carea aru fi egală cu „finis Hungariae“

Nr. 112—1867.

Nr. 29—2 **Concursu.**

La școl'a comunala gr. res. din Telisca prevediuta cu unu învetiatoriu dereginte, unu sub învetiatoriu și unu adjunctu, statiunea d'antãiu — de învetiatoriu deregente — împreunata cu unu salariu anualu de 250 f. v. a. din cas'a alodiala, cartiru naturale și lemne — este de ocupatu.

Doritorii, dela cari se cere șa fia absolvitu celu putinu gimnasiulu inferioru și pedagogi'a, se provóca prin acest'a a se adresá cátra șubscrisulu inspectoratu pãna în 1 Novembrie st. v. Săbiu. 19 Octombrie 1867.

Inspectoratul scol. districtuale gr. res. alu protop. tract. Săbiulu I. I. Han'ia m. p. Protopopu.

Nr. 27—2 **Concursu.**

Spre întregirea postululu de învetiatoriu devenitu vacantu la școl'a comunala din apartinți'a Riulu-Sadulu, cu care postu e legatu unu salariu de 126 fl. v. a. și cartiru liberu — se deschide prin acest'a pãna la 26 Octombrie a. c. — s. Dimitrie — st. vechiu concursu, pãna în care di au a-si framite documentele la oficiulu opidanu de aici.

Concurentii au a documentá ca suntu pedagogi absolviti și ca au ce-va dexteritate în cantãrile bisericesci.

Salariulu se redica jumetate din cas'a alodiala jumetate din cas'a bisericeii din filialulu Riulu-Sadulu.

Oficiulu opidanu N. Ciucianu Ant.

Nr. 20—1 **Edictu**

Savu Campeanu din Ogn'a, care cu necredin-

ția de 6 ani parasi pre legiuit'a sea femeia Mari'a Stoi'a totu de acolo, fãra cá sa se scia locul pe trecerei lui, se provóca prin acest'a, cá în restempu de șiese luni dela datulu de fatia sa se presentedie înainte șubsemnatulu Foru protopopescu, cáci la dia contra procesulu matrimoniale asupra-i pornitu, se va decide și în absenti'a densulu — amesuratu SS. Canóne ale bisericeii nóstre dreptu credincióse.

Scaunulu protopopescu gr. res. alu Tractulu Mercurei.

Săbiu, 1 Octombrie 1867.

Petru Badila, Protopopu.

Anunțiu.

Șubscrisulu facu cunoscutu onoratulu publicu, ca amu deschisu cancelari'a mea de advocatiã în Brașov, în cetate, tergulu pescelui, cas'a Dómei Iene'a nr. 100.

Nicolau Stravoiu

advocațu.

Assicurazioni Generali cu privil. c. r. în Triest,

intemeiatã în an. 1831, cu unu fondu de șiguranția dupa bilantiulu, publicatu în 17 Octombrie 1865, de 23 milióne și 894619 f. 70 xr.

primésce pentru premii fórté potrivite:

- asecurantii contra pagubiloru prin focu;
- asecurantii pentru vieti'a ómeniloru, cu și fãra profitu, de capitale, pensiuni și rente, precum și asecurantii de zestre.

Societatea, îndreptãtita de a esercea tóte plãsele de asecurantia, cari suntu icrtate dupa legi, au fostu dintre tóte institutele austriace de asecurantia cea d'antãiu, carea au introdusu asecurantiele vieti'ei și au purtatu încă din începutu neinteruptu grija pentru ele, cá sa oferese participatoriulu tóte comoditãtele ce suntu împreunate cu o soliditate duratóre a societãtiei.

Între combinațiunile diferite ale asecurantiiloru pentru casulu de mórte ne oferese la tarifulu II cu profitu înlesniri deosebite, de óre-ce la cesteá din urma da societatea participatoriulu din profitulu, ce resulta, 75%, prin ceea-ce se reduce plãta premiiloru la o suma cum se póte de mica.

În anulu 1862 se urcã profitulu de impartire la 74⁷/₁₀₀ proc. în anulu 1863 se urcã profitulu acest'a chiaru și la 98⁶/₁₀₀ proc.; în anulu 1864 la 70⁸/₁₀₀ proc.; în anulu 1865 la 13 proc. și în anulu 1866 la 25⁶/₁₀₀ proc. ale premiiloru plãtite. Fórté observabilu este, ca daun'a (pagub'a) ce se póte face într'unu anu o purtã institutul singuru; folosulu acest'a este fórté mare, de óre-ce bilantiulu se incheie din anu în anu, eara profitulu ce se cuvine în privința polițieloru, cari și perdu valórea prin mórtea asecuratulu séu prin încetarea de a plãti premiele, trecu în proprietatea celorlalti participatori.

În ce mesura urcata a esperimentatu societatea folosini'a sea se vede de acolo, cá ea au plãtitu dejã dela începutulu ei

5 milióne și 745,467 f. 79 xr.

pentru daune în urm'a mórteii a 2709 partite asecurate 3,073,817.

Reservele cari se urca

la 11 milióne 726,124 f. 74 xr.

precum și celelalte fonduri Sum'a, carea asecura societatea dupa bilantiulu mentionatu, au ajunsu la cifr'a cea fórté însemnata mai multu de

759 milióne florini,

cu unu venitu de premii și interese de

7 milióne și 200,000 florini,

în care însă nu se cuprinde și sum'a cea însemnata a tontineloru și a venituriloru pre vieti'a.

Ajudecarea acest'a via ne da documentulu celu mai adevratu despre încrederea din tóte pãrtile, de carea se bucura societatea în urm'a apretiuirei acurate a soliditãtiei administrãrei sele interne, eara prin sumele enorme de garantia se oferese publiculu tóta șiguranți'a, ce se póte dori.

Șubscri'a ageniã principala se recomenda dara onoratulu publicu, doritoriu de asecurantia, a se adresá în ori-ce casu cátra dens'a și ea este gat'a de a servi cu ori-ce informațiuni în privinți'a acest'a Săbiu în 18/30 Octombrie 1867.

Agenti'a principale a asecurantiei generali cu privilegiu c. r. în Triest:

Paulu Nendvich.